

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 2. De Secunda unione per intellectum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

velut centrum hujus sphaerae: vel ut atomum luce
 circumfusum; vel ut spongiam mari immerfam imaginatam.
 2. Per *elevationem*; quatenus scilicet mens humana ex
 creatis rebus ad Conditorum ascendit, quemadmodum
 dicitur Eccl. 43. hortatur dicens: *Vide arcum, & benedice
 qui fecit illum, valde speciosus est in splendore suo.* Et
 Sap. 13. *Quorum si specie delectati Deos putaverunt; quan-
 to his Dominator eorum speciosior est, speciosior enim
 creator hac omnia constituit.* 3. Per *cordis inspecionem*.
 DEVS intra cor humanum praesens, nostri curam gerens
 bona communicans, & intima quaeque desideria intrinseca
 ti representatur juxta illud Apoc. 3. *Ecce sto ad ostium
 so: si quis audierit vocem meam, & aperuerit mihi ianuam,
 arabo ad illum, & cenabo cum illo, & ipse mecum.* 4.
rektionem omnium actionum ad majorem gloriam DEI
 dem non solum clarissime conspicientis, sed etiam
 ei titulo vendicantis: quem modum S. Paulus 1. Cor.
 gisse videtur, dum dixit: *Sive manducatis, sive bibitis,
 aliud quid facitis, omnia in gloriam DEI facite.* Et R.
 sus Rodriquez p. 1. tr. 6. c. 4. ex omnibus aliis facit
 suavissimum, & utilissimum esse censet, ad memorem
 jugiter & fructuose fovendam, modò haec cautela
 tur, ut non in ipsa praesentia sola velut in termino per
 sed eadem ulterius dirigatur ad actiones in conspectu
 Regis ac Domini rectè, decentèrque obeundas.

§. II

De secunda unione per intellectum

I. Celebre Philosophorum scitum est, objectum
 ipsum vel per speciem suam intellectui conjunctum
 quodammodo fieri, quod usque adeò verum esse
 credunt Theologi, ut ipsam etiam beatitudinem
 intellectus, scilicet visione & contemplatione DEI
 putent. Meritò ergo iterum tantò magis Homo
 unitus DEO, quantò propiùs ad felicitatem Beatitudinem
 ipsius Divinitatis contemplationem accesserit. De
 dem Contemplatione fusissime passim Asectae tractant
 tamen, quidquid de ea dici potest, magis experientiam

quàm multa & operosa instructione addiscitur, ideo hoc loco breviter duntaxat natura, materia, instrumenta, & fructus illius breviter explicabuntur.

II. Naturam itaque Contemplationis quod attinet, Communis omnium, inquit P. Hugo Roth p. 3. c. 26. sect. 1. qui de contemplandi actu scribunt, sensus est, nomen hoc presè ac propriè indicare quandam rationem, res sibi objectas fixè inspiciendi, quasi intimè velis penetrare; sic enim oculorum sensu perfectè aliquid cognoscimus quando omnibus aliis relictis uni illi totam visus aciem intendimus. Habent quidem etiam liberales scientiæ suas contemplationes, sed à quibus hæc, de qua hic agitur, contemplatio multum distinguitur, cum hæc sit verus actus Religionis, atque in modum Orationis ad DEVM, Cælitèsque dirigatur, quam proinde aliqui sic definiunt: *Est liber, perspicax, & certus intuitus DEI ac rerum cælestium admirationem afferens, in amorem desinens, atque ex amore procedens.* Unde rectè colligit S. Thomas 2. 2. q. 180 a. 7. licet vita contemplativa principaliter in intellectu consistat, principium tamen in affectu habere, in quantum videlicet aliquis ex caritate ad DEI contemplationem incitatur, iterumque desinere in amorem, dum scilicet aliquis in visione rei amatae delectatur, & ista delectatio rei visæ amplius excitat amorem. Qam ob causam contemplatio DEI omni virtuti & studiosæ actioni præponitur, eò quòd in vera caritate omnium virtutum forma, & meritum origine terminetur; per quam terminationem etiam à Meditatione distinguitur, eò quòd Meditatio quærat duntaxat veritatem, Contemplatio verò in veritate reperta dulciter requiescat, & inhæreat. Unde meditatio est velut pes ambulans ad veritatem, Contemplatio autem velut oculus intuitus eam. Meditatio videt DEVM velut in pictura, Contemplatio velut vivam pulchritudinem inguetur, atque adeò longè celerius & efficacius mentem à rebus creatis abstrahit, atque in DEVM per pretiosam æstimationem convertit. Porro duplex communiter ab Ascetis Contemplatio assignatur, scilicet, & acquisita, quarum illa à solo DEO ortum habet, ideòque non clariorem duntaxat intelligentiam rei contemplatæ tribuit, sed etiam ardentioram amorem, majoremque suam vitam in voluntate excitat, quàm acquisita, utpote

potere quæ, sicut humano labore ac industria comparatur, plerumque etiam non tam potenter & suaviter afficit, quam admodum contemplatio infusa.

III. Materia Contemplationis multiplex assignatur, quæ tamen ad sex ferè capita revocatur, nempe 1. ad Deum, ejusque attributa ac perfectiones, 2. Ad Christum, ejusque infinitas perfectiones, Vitam, Passionem, ac Mortem. Ad Patriam cœlestem, ejusque Incolas, & gaudia, quæ ibi reperiuntur. 4. Ad Statum Ecclesiæ militantis, ejusque mirandam gubernationem, ac protectionem. 5. Ad mundum visibilem, omnèsque res creatas in eo contentas, ejusque multitudinem, magnitudinem, & pulchritudinem suam, ejusque scientiam, Majestatem, Sapientiam, aliàque attributa, quæ manifestant. 6. Ad nos ipsos, tam secundum superiora, quam naturalia dona & operationes spectatos. In his omnibus objectis facilè patet, hanc viam non habere propriam Contemplationis materiam, sed omnibus rebus communem, atque adeò in solo modo considerandam, nempe scilicet via purgativa reflexionem ad proprias virtutes, cum studio emendationis: illuminativa virtutum suarum, Christi que imitationem: Unitiva verò sapientiam, Caritatis dulcedinem perducentem, ut loquitur S. Bonaventura de parv. bon., in prædictorum objectorum contemplatione intendit.

IV. Instrumenta quoque Contemplationis designantur, sed duplicis præcipuè generis, remota & propinqua, Remota censentur accuratior Materia contemplandæ præparatio cum prævisione fructus & affectus eliciendorum, facilitas discurrendi & affectus elicendi, solitudo libellorum Asceticorum, silentium & solitudo corporis per poenitentia opera castigatio, moderatio passionum in studiis vel aliis laboribus, temperantia in somno, sensuum diligens custodia, & reliqua delectationum cautela. Propinqua instrumenta censentur puritas intentionis, quæ solum DEI beneplacitum semper quæritur; & puritas affectionis, quæ solum DEVM dirigatur. Ad quam puritatem non modò referret, inquit S. Aug. l. c. si gradatio, quæ ad dilectionem nititur à S. Bonaventura p. 3. de bon. parv. assignatur.

pendatur, nempe quod 1. per meditationem acquiratur spiritalitas, & suavitas cognitionum, & affectuum. 2. Sequatur gaudium spirituale. 3. Nascatur aviditas seu sicis, qualem S. Scriptura per sitim cervorum exprimit. 4. Ex appetitu oriatur tedium rerum terrenarum, aliorumque impedimentorum à progressu in perfectione retardantium. 5. Mentem invadat sancta amentia, quàm mavult quis omnes molestias subire, quàm divinorum gustum deserere. 6. Crescat fiducia, favores & auxilia varia impetrandi. 7. Optatissima mentis tranquillitas succedat, quàm homo contra quolibet perturbationes solidatit, ut neque cupiditate, neque timore in diversa rapiatur, velut olim in arca Noë inclusi. Sic inquit D. Bonaventura l. c. ad caritatem, cuius profectus omnis boni complementum inducit. In tranquillitate est pacis multitudo, & quasi finis quietis nostra quam Dominus Discipulis promisit.

V. Fructus denique Contemplationis idem S. Bonaventura breviter sequentibus verbis in Itin. c. 24. expressit: *Summum in terris beneficium, quod anima conferri possit, contemplatio est. Habet enim annexas perfectissimas & supremas deletiones: habet consequentes virtutes, dona, beatitudines, & fructus Spiritus Sancti: habet ultimam Spiritus creati cum in creato, adeoque divino unionem, tanto feliciorum, quanto immediatorem: Habet familiaritatem amicitia cum Calitibus: habet pacem cordis, qua per somni Metaphoram explicari solet, habet claritatem ex aeterna Sapientie participatione, sicut S. Benedictus ex unico solis radio totum ante oculos Mundum adducit mirè delectabilem refectorem, cuius abundantia ebrietati comparatur: habet cum Celi Rege, & beata Hierusalem Habitationibus conversationem, qualem cum DEO Moyses expertus est: habet semper florentia solatia ob affectuum à terrenis elevationem: habet semper novos caritatis stimulos sicut focus stabris mandescit: habet secreti fidem, quia audit verba, qua nescit eloqui.* Alii eandem arbori, quam olim S. Joannes vidit in Apocalypsi sua. comparant duodecim fructus afferenti, qui sunt. 1. Defectuum correctio. 2. Vitiomm extirpatio. 3. Affectuum ordinatio. 4. Proprii iudicii & voluntatis abnegatio. 5. Tentationum victoria. 6. Virtutum augmentatio.

10. Operum quotidianorum perfectio. 8. Intentionis
rectificatio. 9. Sensuum interiorum & exteriorum ab-
stinentia. 10. Tribulationum generosa exantlatio. 11. Patris
tranquillitatis fruitio. 12. Proximi per bona exempla
& doctrinas ædificatio.

VI. Ex quibus omnibus hæc patet non contemplationem, cum sit clara & quieta intuitio divinæ voluntatem ad perfectum amorem inflammans, ut plurimum donum perfectorum esse, qui vitiis extinctis & virtutibus acquisitis atque amore DEI magno condecoratis, eam tranquillitatem habent, quâ possint mentis obturum in-
figere, & tanquam ligna arida suavissimè igne divini ardere. Hoc tamen non obstante, neminem, ut notat
go Roth p. 3. c. 26. sect. 1. tam simplicem esse ac rudem ad contemplationis culmen emergere possit modo ab-
per faciliores discursuum & affectuum vias incedat, & im-
pleat, quod Christus Matth. 7. dixit: *Quærite* (per discursus
& *invenietis. Petite* (ardentia suspiria eliciendo) & *ap-
tis: pulsate* (per intensiores affectus instando) & *ap-
vobis:*

§. III.

De tertia unione voluntatis cum DEO

I. Hæc unio in perfectissima voluntatis humana
divina conformatione consistit, ad quam proinde tra-
runtur. 1. Ut quidquid divinæ voluntati conformetur
mo cognoverit, sive prosperum sit, sive adversum, cum
reverentia, atque alacritate acceptet, & exequatur
non solum velit voluntas humana, quod vult, aut
DEVS, sed etiam purissimo DEI amore allecta, solam
actionibus beneplacitum illius quærat. 3. Ut voluntas
humana tam intimè jungatur divinæ, ut nullum
porius sit, quàm DEVS, nihil scire, nihil cogitare, nisi
le, nihil esse, nihil vivere cupiat, nisi DEI voluntas
Quod quidem est supremum vitæ spiritualis fastigium II.
quod omnia exercitia vitæ unitivæ diriguntur, & in
intimâque cordis lætitia, beatitudo hujus vitæ, &
totius Evangelicæ doctrinæ consistit. Ut,